

Dosarul nr. 2ra-710/22
2-20123874-01-2ra-18052022

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Glodeni (jud. I. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

DECIZIE

16 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Iurie Cazacu, reprezentat de avocatul Constantin Stănilă,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Cazacu împotriva Întreprinderii Cooperatiste de Panificație „Panifcoop din or. Glodeni” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova și Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova „Moldcoop” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii contractuale, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți și a deciziei suplimentare din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de Întreprinderea Cooperatistă de Panificație „Panifcoop din or. Glodeni” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova și a fost casată hotărârea din 26 aprilie 2021 a Judecătoria Drochia, sediul Glodeni, fiind emisă o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost respinsă,

constată:

La data de 06 octombrie 2020, Iurie Cazacu a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova cu privire la încasarea datoriei, dobânzii contractuale, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la 18 decembrie 2018, în calitate de împrumutător a încheiat cu ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni”, în persoana

conducătorului Iurie Țopa în calitate de împrumutat, contractul de împrumut nr. 1, prin care a transmis suma de 300 000 de lei, pe un termen de 5 luni, până la 18 mai 2019, cu o dobândă de 5% din suma împrumutului pentru termenul integral de folosință a mijloacelor bănești.

A menționat că la 18 decembrie 2018 și-a îndeplinit obligațiile contractuale și a transferat în contul ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” suma contractuală integrală, fapt confirmat prin ordinul de încasare a numerarului nr. 16 din 18 decembrie 2018.

Reclamantul a susținut că la expirarea termenului de restituire a sumei împrumutului, până la ziua depunerii cererii de chemare în judecată, ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” nu și-a onorat pe deplin obligațiile contractuale, achitând doar dobânda contractuală pentru anul 2019 în suma totală de 15 000 de lei.

A afirmat că întru executarea prevederilor pct. 4.3 din contractul de împrumut, în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, la 05 iunie 2020 a înaintat pârâtei o notificare, prin care a solicitat ca în termen de 10 zile de la recepționarea acesteia să execute obligațiile sale pecuniare nestinse. Prin răspunsul din 21 iunie 2020, conducătorul pârâtei Iurie Țopa, făcând trimitere la situația epidemiologică din țară, a solicitat prelungirea termenului de achitare a datoriei până la 01 iulie 2020, termen pe care l-a acceptat în mod tacit.

Reclamantul a specificat că ulterior, la 01 iulie 2020 Iurie Țopa a înaintat o altă solicitare, prin care a cerut ca termenul de achitare a datoriei să fie prelungit până la 20 iulie 2020, iar la 24 august 2020 a solicitat prelungirea termenului de achitare a datoriei până la 04 septembrie 2020.

A precizat că l-a anunțat telefonic pe Iurie Țopa despre faptul că este de acord să prelungească termenul de achitare până la 04 septembrie 2020, acesta fiind ultimul termen acordat. Totuși, nici până la depunerea cererii de chemare în judecată, ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” nu a achitat datoria existentă.

Iurie Cazacu a comunicat că dobânda de întârziere urmează a fi calculată de la momentul neonorării obligațiilor asumate și până la înaintarea acțiunii, respectiv, pentru perioada 19 mai 2019 - 16 septembrie 2020 pârâta datorează dobândă de întârziere în mărime de 60 620,55 de lei.

Reclamantul a solicitat încasarea din contul ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” în beneficiul său a datoriei în mărime de 300 000 de lei, a dobânzii contractuale pentru anul 2020 în mărime de 15 000 de lei, a dobânzii legale de întârziere în mărime de 60 620,55 de lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 11 280,46 de lei.

Prin încheierea din 03 noiembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, a fost atrasă în proces în calitate de copârâtă Uniunea Centrală a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova „Moldcoop”.

La 04 noiembrie 2020 reclamantul, reprezentat de avocatul Constantin Stănilă, a depus o cerere privind modificarea cerințelor din cererea de chemare în judecată și a solicitat încasarea în mod solidar din contul ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” și UCCC din RM „Moldcoop” în beneficiul lui Iurie Cazacu a sumei de 300 000 de lei, a dobânzii contractuale pentru anul 2020 în mărime de 15 000 de lei și a dobânzii de întârziere, calculată până la data pronunțării hotărârii.

În ședința de judecată a instanței de fond, reprezentantul reclamantului, avocatul

Constantin Stănilă, a precizat că dobânda legală de întârziere, ce urmează a fi încasată din contul pârâților, constituie suma de 74695,07 lei, calculată pentru perioada 19 mai 2019 – 26 aprilie 2021 (f.d. 117 verso).

Prin hotărârea din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni a fost admisă acțiunea înaintată de Iurie Cazacu împotriva ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” și s-a încasat din contul ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop în beneficiul lui Iurie Cazacu datoria în sumă de 300 000 de lei, dobânda contractuală în sumă de 15 000 de lei, dobânda legală de întârziere în sumă de 74 695,07 lei, cheltuielile de asistență juridică – 4000 de lei, taxa de stat - 11 280,46 de lei și cheltuielile poștale – 11,50 lei, în total 404 987,03 lei.

La 25 mai 2021, ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop și a fost casată integral hotărârea din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, cu emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea depusă de Iurie Cazacu a fost respinsă.

Prin decizia suplimentară din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă acțiunea formulată de Iurie Cazacu împotriva UCCC din RM „Moldcoop” cu privire la încasarea datoriei.

La 13 aprilie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Iurie Cazacu, reprezentat de avocatul Constantin Stănilă, a declarat recurs împotriva deciziei din 30 noiembrie 2021 și a deciziei suplimentare din 22 februarie 2022 ale instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 30 noiembrie 2021 și a deciziei suplimentare din 22 februarie 2022 și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului reprezentantul recurentului a indicat că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea materială și a apreciat arbitrar, unilateral și superficial probele prezentate de părți.

A invocat că este eronată concluzia instanței de apel precum că Iurie Cazacu nu a prezentat nicio probă prin care să confirme că și-a executat obligația de transmitere în proprietatea „Moldcoop” a sumei mărimii de 300 000 de lei ce constituie obiectul contractului de împrumut. Or, conform recipisei care se conține în contractul de împrumut nr. 1 din 18 decembrie 2018, încheiat între părți, directorul ÎCP „Panifcoop” din or. Glodeni a Moldcoop, Iurie Țopa a confirmat faptul că a primit de la Iurie Cazacu suma de 300 000 de lei cu titlu de împrumut. La fel, în recipisă este indicat expres despre recepționarea sumei împrumutate, conform contractului de împrumut nr. 1 din 18 decembrie 2018 și că directorul Iurie Țopa a primit suma de 300 000 de lei, pentru ce ambele părți ale contractului au semnat.

A subliniat că acest fapt nu a fost luat în considerație de instanța de apel, fapt ce denotă că înscrisurile din dosar au fost studiate superficial, instanța concluzionând greșit precum că Iurie Cazacu nu a transferat suma de 300 000 lei către ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni a Moldcoop.

Reprezentantul recurentului a precizat că faptul primirii sumei de 300 000 de lei

de la recurent a fost confirmată și prin declarațiile martorului directorul ÎCP „Panifcoop” din or. Glodeni a Moldcoop, Iurie Țopa, care a fost audiat în ședința de judecată în prima instanță.

Mai mult ca atât, consideră că din înscrisurile anexate la dosar se confirmă cu certitudine că anume banii în sumă de 300 000 lei au fost trecuți în contul ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop și anume, prin ordinul de eliberare de la BC „Moldindconbank” SA pe numele lui Iurie Cazacu a numerarului în sumă de 301 200,56 lei, ultimul primind acești bani în baza contractului de împrumut nr. 1 din 18.12.20218.

Astfel, a precizat că acești bani i-au fost dați fostului director al ÎCP „Panifcoop”, Iurie Țopa, care în aceeași zi conform ordinului de încasarea a numerarului nr. 16 din 18 decembrie 2018 de la BC „Moldindconbank” SA a suplimentat suma dată, primită de la recurent, în contul ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop.

Consideră că instanța de apel incorect a constatat că ordinul menționat are numărul de înregistrare 15, pe când este vizibil că are numărul de înregistrare 16, iar în conținutul încasării din ordin, data încasării sub formă de ajutor financiar temporar este de 18 decembrie 2018 și nu 10 decembrie 2018. Prin urmare, constatarea instanței de apel contravine situației de fapt și nu coroborează cu alte probe din dosar.

Referitor la respectarea normelor contabile de suplinire a contului ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop cu suma de 300 000 de lei, avocatul Constantin Stănilă a invocat că nu ține de competența recurentului, dar de competența directorului ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop, Iurie Țopa, care era obligat să introducă acești bani în casieria întreprinderii pe care o gestiona, fapt despre care să menționeze în registrul de casă.

Reprezentantul recurentului a mai indicat că instanța de apel nu a luat în considerație nici faptul că ÎCP „Panifcoop” din or. Glodeni a Moldcoop, la 18 decembrie 2018 nu dispunea de mijloace financiare pe conturi pentru a achita de urgență până la finele anului 2018 restanțele la buget și alte datorii și în acest scop, în aceeași zi, au fost folosiți anume banii în sumă de 300 000 de lei împrumutați de la Iurie Cazacu.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că recurentul Iurie Cazacu a primit copia deciziei motivate din 30 noiembrie 2021, la data de 02 februarie 2022, fapt confirmat prin semnătura aplicată pe verso-ul scrisorii de însoțire nr. 2443 din 02 februarie 2022 (f.d. 197).

Copia deciziei suplimentare din 22 februarie 2022 a fost expediată în adresa participanților la proces la 03 martie 2022, fiind recepționată de către recurent la 09 martie 2022, conform avizului de recepție anexat (f.d. 206, 208).

Totodată, se reține că prin dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe perioada stării de urgență declarată prin Hotărârea Parlamentului nr. 41 din 24 februarie 2022, au fost stabilite măsuri specifice în domeniul justiției, fiind suspendată de drept examinarea de către instanțele

de judecată a cauzelor civile, cu excepțiile prevăzute la pct. 5.1.1 din dispoziție. Termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile care se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Ulterior, prin dispoziția nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, au fost excluse măsurile specifice în domeniul justiției, începând cu data de 04 aprilie 2022, judecarea cauzelor civile fiind reluată din oficiu.

Astfel, recursul, declarat la 13 aprilie 2022, este în termen.

Prin notificarea din 18 mai 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaiilor copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 219, 221, 222).

Prin referința depusă la 23 iunie 2022, Uniunea Centrală a Cooperativelor de Consum din RM „Moldcoop” și ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop au solicitat declararea recursului ca inadmisibil, invocând că instanța de apel obiectiv și sub toate aspectele a examinat cauza civilă, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, corect a aplicat și interpretat normele de drept material și procedural prin prima prevederilor art. 130 din Codul de procedură civilă.

Intimații au indicat că Iurie Cazacu nu a prezentat nicio probă pertinentă care ar demonstra executarea obligațiilor asumate potrivit contractului de împrumut, privind depunerea mijloacelor financiare pe contul împrumutatului.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 20 iulie 2022 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

Conform art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei din 30 noiembrie 2021 și a deciziei suplimentare din 22 februarie 2022 ale instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că la 18 decembrie 2018 a fost încheiat contractul de împrumut nr. 1 între Iurie Cazacu – în calitate de împrumutător și ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni”, în persoana directorului Iurie Țopa – în calitate de împrumutat (f.d. 5).

Conform pct. 1.1 din contract, împrumutătorul transmite în proprietate împrumutatului mijloace bănești în sumă de 300 000 de lei pentru achitarea impozitelor, iar împrumutatul se obligă să restituie împrumutătorului aceeași sumă de bani.

Potrivit pct. 1.2, suma împrumutului indicată în pct. 1.1 se oferă împrumutatului pe un termen de 5 luni.

În pct. 3.2 părțile au stipulat că odată cu transferarea sumei împrumutului, împrumutatul transferă și suma dobânzii în mărime de 5% anual din suma împrumutului pentru termenul integral de folosință a mijloacelor bănești.

La 05 iunie 2020 Iurie Cazacu a expediat în adresa ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” o notificare, prin care a solicitat ca în termen de 10 zile de la recepționarea acesteia, să fie restituită suma de 300 000 de lei, precum și dobânda contractuală în mărime de 15 000 de lei și dobânda de întârziere – 48 267,12 lei, în total 363 267,12 lei (f.d. 9).

Prin răspunsul din 16 iunie 2020, directorul ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” Iurie Țopa, făcând trimitere la situația epidemiologică din țară, a solicitat prelungirea termenului de achitare a datoriei până la 01 iulie 2020 inclusiv (f.d. 10).

La 01 iulie 2020 directorul Iurie Țopa a înaintat o altă solicitare, prin care a cerut ca termenul de achitare a datoriei să fie prelungit până la 20 iulie 2020, iar ulterior, la 24 august 2020 a solicitat prelungirea termenului de achitare a datoriei până la 04 septembrie 2020 (f.d. 11-12).

Înaintând prezenta acțiune, Iurie Cazacu a solicitat încasarea în mod solidar din contul ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” și UCCC din RM „Moldcoop” în beneficiul său a sumei de 300 000 de lei, a dobânzii contractuale pentru anul 2020 în mărime de 15 000 de lei și a dobânzii de întârziere, calculată până la data pronunțării hotărârii, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii înaintate împotriva ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” și a încasat din contul ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop în beneficiul lui Iurie Cazacu datoria în sumă de 300 000 de lei, dobânda contractuală în sumă de 15 000 de lei, dobânda legală de întârziere în sumă de 74 695,07 lei, cheltuielile de asistență juridică – 4000 de lei, taxa de stat - 11 280,46 de lei și cheltuielile poștale – 11,50 lei, în total 404 987,03 lei.

Instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia și a casat integral hotărârea instanței de fond, pronunțând o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de Iurie Cazacu a fost respinsă integral.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că Iurie Cazacu nu a prezentat probe prin care să confirme că și-a executat obligația de transmitere în proprietatea ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop a sumei de 300 000 de lei, ce constituie obiectul contractului, în corespundere cu prevederile pct. 2.1. și 2.2. din contract. Respectiv, Iurie Cazacu nu este îndreptățit de a solicita de la ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop executarea unei obligații inexistente.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, constată că instanța de apel greșit a ajuns la concluzia de a respinge integral acțiunea, iar prima instanță, deși întemeiat a conchis asupra admiterii pretențiilor formulate împotriva ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a

Moldcoop, totuși incorect a aplicat prevederile Codului civil modernizat, în vigoare din 01 martie 2019.

Conform art. 7 alin. (4) din Codul civil (redacția în vigoare din 01 martie 2019), în cazul situațiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura și întinderea drepturilor și obligațiilor părților, precum și orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

În speță, contractul de împrumut a fost încheiat la 18 decembrie 2018, în conformitate cu prevederile Codului civil în vigoare până la 01 martie 2019, la data intrării în vigoare a legii noi fiind în curs de realizare, respectiv, legea veche va continua să guverneze natura și întinderea drepturilor și obligațiilor părților, precum și orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

Conform art. 514 din Codul civil (redacția până la 01 martie 2019), obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Potrivit art. 572 alin. (2) din Codul civil (redacția până la 01 martie 2019), obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Prevederile art. 619 alin. (1) și (2) din Codul civil (redacția până la 01 martie 2019), stipulează că obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus. În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

În conformitate cu art. 867 din Codul civil (redacția până la 01 martie 2019), prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date. Contractul de împrumut este gratuit dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Conform art. 869 alin. (1) din Codul civil (redacția până la 01 martie 2019), în baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobânzi, care trebuie să se afle într-o relație rezonabilă cu rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei.

Potrivit art. 871 alin. (1) din Codul civil (redacția până la 01 martie 2019), împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract.

Art. 872 alin. (1) din Codul civil (redacția până la 01 martie 2019) prevede că în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere pentru întreaga sumă datorată o dobândă în mărimea prevăzută la art. 619 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Din normele legale citate rezultă că, contractul de împrumut reprezintă o înțelegere (acord) conform căreia împrumutătorul se obligă să dea în proprietate

împrumutatului bani sau alte bunuri fungibile, iar ultimul se obligă să restituie aceeași sumă de bani sau bunuri de același gen, calitate sau cantitate.

Împrumutul este un contract sinalagmatic, dând naștere la obligații reciproce pentru ambele părți.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, constată că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că Iurie Cazacu nu a prezentat probe prin care să confirme că și-a executat obligația de transmitere în proprietatea ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop a sumei de 300 000 de lei, deoarece din materialele cauzei rezultă contrariul.

Conform recipisei, care se conține în contractul de împrumut nr. 1 din 18 decembrie 2018, încheiat între părți, directorul ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop, Iurie Țopa a confirmat faptul că a primit de la împrumutătorul Iurie Cazacu suma de 300 000 de lei conform contractului de împrumut, ambele părți aplicând semnătura și data de 18 decembrie 2018 (f.d. 5).

Potrivit ordinului de încasare a numerarului nr. 16 din 18 decembrie 2018, anexat în copie autenticată, Iurie Țopa a depus pe contul ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop suma de 300 000 de lei, cu titlu de „încasări sub formă de ajutor financiar temporar conform contractului f/n din 18 decembrie 2018” (f.d. 6).

Cu referire la acest ordin, instanța de apel a notat că nu poate fi reținut în calitate de probă în vederea confirmării recepționării sumei de 300 000 de lei de către ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop prin intermediul directorului Iurie Țopa, cu o ulterioară depunere a acestei sume pe contul întreprinderii, deoarece din conținutul ordinului rezultă că ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop, prin intermediul lui Iurie Țopa a suplinit contul ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop cu suma de 300 000 de lei, ca urmare a încasării sub formă de ajutor financiar temporar conform contractului fără număr din 10 decembrie 2018, pe când suma pretinsă a fi depusă pe contul întreprinderii în prezentul litigiu își are originea în baza contractului de împrumut cu nr. 1 din 18 decembrie 2018.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că ordinul de încasare a numerarului nr. 16 din 18 decembrie 2018 a fost anexat la materialele cauzei în copie, certificată în modul stabilit, din care unele date nu se văd destul de clar, inclusiv data contractului indicată la rubrica „conținutul operațiunii”.

Însă, la materialele cauzei nu a fost prezentat niciun contract fără număr din 10 decembrie 2018, care ar fi servit temei pentru depunerea sumei de 300 000 de lei pe contul ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop.

Astfel, deși se invocă faptul că ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop, prin intermediul lui Iurie Țopa, ar fi suplinit contul ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop cu suma de 300 000 de lei, totuși, la materialele cauzei nu au fost prezentate probe care să demonstreze că suma respectivă provine din alte surse financiare, altele decât contractul de împrumut nr. 1 din 18 decembrie 2018.

Prin urmare, această constatare a instanței de apel contravine situației de fapt și nu coroborează cu alte probe din dosar.

Instanța de recurs constată că faptul primirii sumei de 300 000 de lei cu titlu de împrumut conform contractului din 18 decembrie 2018, se confirmă și prin solicitarea directorului Iurie Țopa, la notificările recurentului, de a prelungi termenul de rambursare a împrumutului, prin scrisorile din 16 iunie 2020, 01 iulie 2020 și 24 august 2020.

Mai mult ca atât, însuși contractul de împrumut nr. 1 din 18 decembrie 2018 nu a fost contestat de părți, este valabil și produce efecte juridice pentru părțile contractante.

Cât privește argumentul instanței de apel precum că la suplinirea contului ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop cu suma de 300 000 de lei nu au fost respectate normele contabile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că faptul dat nu îi este imputabil recurentului, dar ține de competența directorului Iurie Țopa, care era obligat să introducă acești bani în casieria întreprinderii pe care o gestiona, despre ce să menționeze în registrul de casă.

Materialele cauzei atestă că Iurie Cazacu și-a executat obligația de transmitere a sumei de 300 000 de lei cu împrumut ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop și este îndreptățit să solicite restituirea sumei împrumutate, inclusiv dobânda contractuală și dobânda de întârziere.

Intimata ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop nu a prezentat probe care să confirme restituirea sumei de 300 000 de lei, motiv din care instanța de recurs consideră întemeiată solicitarea lui Iurie Cazacu de încasare din contul acesteia a sumei de 300 000 de lei cu titlu de împrumut.

În pct. 3.2 din contract, părțile au stipulat că odată cu transferarea sumei împrumutului, împrumutatul transferă și suma dobânzii în mărime de 5% anual din suma împrumutului pentru termenul integral de folosință a mijloacelor bănești.

ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop urmează să achite dobânda contractuală pentru anul 2020, recurentul susținând că pentru anul 2019 aceasta a fost achitată de către întreprindere.

De asemenea, ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop urmează să achite recurentului dobânda de întârziere în mărimea prevăzută la art. 619 din Codul civil (redacția până la 01 martie 2019),

În ședința de judecată a instanței de fond, reprezentantul lui Iurie Cazacu, avocatul Constantin Stănilă, a precizat că dobânda legală de întârziere, ce urmează a fi încasată din contul pârâților, constituie suma de 60 620,55 lei calculată pentru perioada 19 mai 2019 – 16 septembrie 2020 și suma de 14 074,52 lei pentru perioada 23 septembrie 2020 – 26 aprilie 2021, în total 74 695,07 lei (f.d. 117 verso).

Instanța de recurs constată că potrivit calculului anexat la dosar (f.d. 13), dobânda de întârziere a fost calculată începând cu data de 08 mai 2019, ceea ce este greșit, or, împrumutătorul ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop s-a aflat în întârziere începând cu data de 19 mai 2019, data scadentă de plată a împrumutului fiind 18 mai 2019.

Prin urmare, ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop urmează să achite dobândă de întârziere în mărime de 59 219,18 lei pentru perioada 19 mai 2019 – 16

septembrie 2020 și în mărime de 14 074,52 lei pentru perioada 23 septembrie 2020 – 26 aprilie 2021 (conform calculelor de la f.d. 13, 112), în total 73 293, 70 lei.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Potrivit art. 96 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În conformitate cu prevederile legale citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a încasa de la ÎCP „Panifcoop din or. Glodeni” a Moldcoop în beneficiul lui Iurie Cazacu cheltuielile de judecată suportate în prezentul proces și anume: taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 11 268,96 de lei, cheltuielile poștale - 11,50 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4000 de lei, achitate conform bonului de plată seria QL nr. 618745 din 08 octombrie 2020, pe care instanța de recurs le consideră reale, necesare și rezonabile.

Distinct de cele relatate, instanța de recurs conchide că pretențiile înaintate de către Iurie Cazacu împotriva Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova „Moldcoop” urmează a fi respinse, deoarece aceasta nu a fost parte la contractul de împrumut din 18 decembrie 2018 și conform art. 68 din Codul civil, fondatorul (membrul) persoanei juridice nu răspunde pentru obligațiile persoanei juridice.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia din 30 noiembrie 2021 și decizia suplimentară din 22 februarie 2022 ale Curții de Apel Bălți și hotărârea din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea depusă de Iurie Cazacu să fie admisă parțial.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Iurie Cazacu, reprezentat de avocatul Constantin Stănilă.

Se casează integral decizia din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, decizia suplimentară din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Cazacu împotriva Întreprinderii Cooperatiste de Panificație

„Panifcoop din or. Glodeni” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova și Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova „Moldcoop” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii contractuale, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care:

Se admite parțial acțiunea depusă de Iurie Cazacu împotriva Întreprinderii Cooperatiste de Panificație „Panifcoop din or. Glodeni” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova și Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova „Moldcoop” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii contractuale, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Întreprinderea Cooperatistă de Panificație „Panifcoop din or. Glodeni” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova în beneficiul lui Iurie Cazacu datoria în sumă de 300 000 (trei sute mii) lei, dobânda contractuală în sumă de 15 000 (cincisprezece mii) lei, dobânda de întârziere în sumă de 73 293, 70 (șaptezeci și trei mii două sute nouăzeci și trei de lei, șaptezeci de bani) lei, taxa de stat în sumă de 11 268,96 (unsprezece mii două sute șaizeci și opt de lei, nouăzeci și șase de bani) lei, cheltuielile poștale în sumă de 11,50 (unsprezece lei și cincizeci de bani) lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4000 (patru mii) lei.

În rest, acțiunea depusă de Iurie Cazacu se respinge ca neîntemeiată.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Mariana Pitic